

La Cambra analitza el possible impacte per a l'economia catalana del tancament de relacions comercials amb Algèria

- Les relacions comercials entre Catalunya i Algèria són modestes en termes relatius (1% aproximadament), però la dependència del subministrament de gas procedent del país nord-africà és elevada.
- Durant l'últim any, els Estats Units han reemplaçat Algèria com a primer país d'origen de les importacions de gas de l'Estat, però encara continua sent un proveïdor estratègic. Aquest canvi estratègic de socis ha impulsat a l'alça el preu del gas, ja que el gas importat dels EUA ha pujat més de preu que l'algerià.
- El potencial de l'Estat com a via d'entrada alternativa de gas al centre d'Europa, especialment en el context de la guerra d'Ucraïna, podria entrar en risc a causa del conflicte diplomàtic actual amb Algèria.

Barcelona, 9 de juny de 2022. Els últims mesos les relacions comercials entre Espanya i Algèria s'han vist agreujades a causa del canvi de posició del Govern espanyol enfront del conflicte polític amb el Sàhara Occidental. Tant és així que Algèria anunciava aquest dimecres la suspensió del *Tractat d'Amistat, Bon Veïnatge i Cooperació amb Espanya*, un acord vigent des del 2002, on s'estableixen les relacions bilaterals entre totes dues economies.

La congelació de les relacions comercials amb Algèria ha generat molta incertesa econòmica, sobretot pel que fa a les importacions de gas algerià. Per aquest motiu, des de la Cambra de Comerç de Barcelona hem analitzat les possibles conseqüències d'aquest canvi d'estratègia política per part del govern algerí, sobre l'economia catalana els propers anys.

Relacions comercials de Catalunya amb Algèria

El Gràfic 1 mostra l'evolució de **les exportacions i importacions catalanes a Algèria entre l'any 2000 i el 2021**. En el cas de les exportacions, la tendència ha estat creixent fins al 2018 (exceptuant el període 2016-2017), però a partir d'aquest any van començar a disminuir notablement, especialment a causa de la caiguda de les vendes del sector automobilístic i el de les semimanufactures (productes químics, acer, etc.).

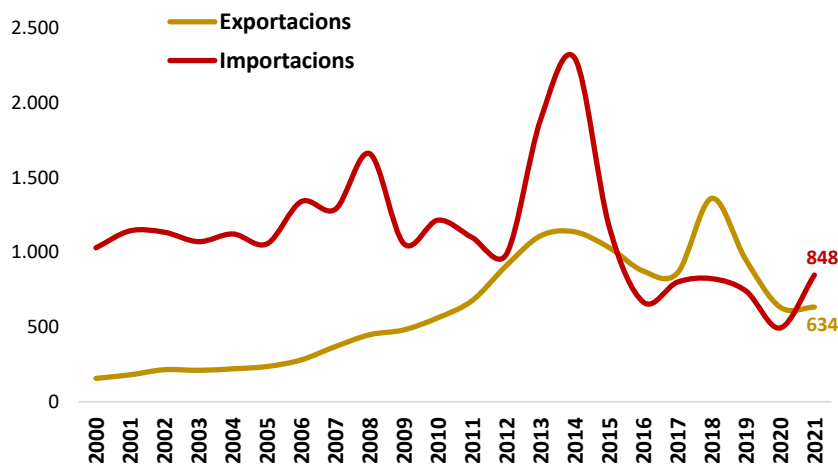
L'any 2021 les exportacions de Catalunya a Algèria es van situar en els 634 M€, fet que representa un modest 0,8% del total d'exportacions catalanes (el 2018 aquest percentatge va assolir l'1,9%). Els quatre sectors més importants en les exportacions catalanes a Algèria són: les **semimanufactures** (amb un pes del 35% en els últims cinc anys), el sector **automobilístic** (21%), els **béns d'equipament** (17%) i l'**alimentació** (16%).

Pel que fa a les **importacions catalanes procedents d'Algèria**, aquestes van assolir els 1.660 M€ el 2008 (màxim històric), però la **seva tendència ha estat clarament decreixent** (excepte l'any 2014 per un fort increment de les compres de productes energètics). En canvi, el 2021 s'ha produït el fenomen invers, i **les importacions totals s'han situat un 14% per sobre dels nivells pre-pandèmia (848 M€)**, fet que s'explica per la recuperació de l'activitat econòmica, el tancament del Gasoducte Magreb-Europa i l'escalada del preu del petroli (els preus de subministrament del gas procedent d'Algèria han estat molt més estables a causa dels contractes de llarg termini establerts amb les companyies distribuïdores). En termes relatius, **les importacions d'Algèria suposen aproximadament l'1% del total d'importacions catalanes** (el 2021 es va situar en el 0,9%), un percentatge molt similar al pes de les exportacions l'any 2021.

Gràfic 1. Relacions comercials de Catalunya amb Algèria.

Milions d'euros

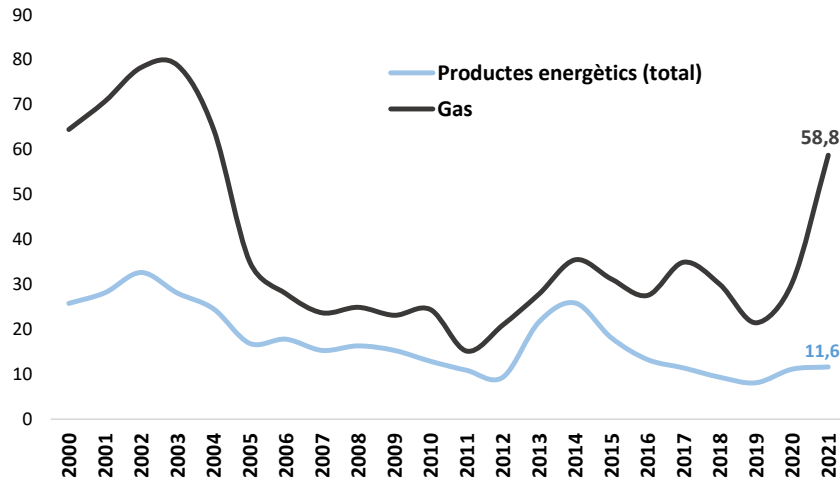
Font: Datacomex.

Nota: Les dades de 2021 són provisionals.

Un element a destacar de les importacions procedents d'Algèria és **l'elevada contribució dels productes energètics**. Concretament, l'any 2021 **el 96,6% de les importacions del país africà a Catalunya van ser de gas i petroli**. Tal com mostra el [Gràfic 2](#), l'any 2021 el **pes de les importacions energètiques catalanes** (incloent-hi el gas i el petroli) **procedents d'Algèria s'ha situat en l'11,6%** (tot i que havia arribat al 30% l'any 2014). Un segon element a emfatitzar és l'elevada dependència de Catalunya envers les importacions de gas procedents del país nord-africà, ja que el 2021 representa **gairebé el 59% de tot el gas importat per Catalunya, tot i que va ser el 30,4% l'any anterior**.

Gràfic 2. Importació de productes energètics d'Algèria a Catalunya.

%, respecte al total d'importacions energètiques catalanes

Font: Datacomex.

Nota: Les dades de 2021 són provisionals.

Inversió estrangera entre Catalunya i Algèria

Les relacions en termes d'inversió estrangera entre Algèria i Catalunya són molt modestes. L'any 2021 la inversió d'Algèria a Catalunya es va situar al voltant dels 250 mil euros (el 0,01% del total d'inversió estrangera realitzada a Catalunya). Per altra banda, la inversió de Catalunya a Algèria va registrar els gairebé 1,7 M€ el 2021 (el 0,1% de la inversió total de Catalunya a l'estranger), duta a terme en el sector de l'alimentació. Aquest any ha estat excepcionalment bo pel que fa a la inversió al país nord-africà, ja que en el període comprès entre el 2016 i 2020 només s'havien invertit 36 mil euros, però tot i això, les dades són molt modestes.

Evolució i tendències pel que fa a la importació de gas

Les importacions de gas algerí han estat sotmeses a un canvi de tendència rellevant durant l'últim any. La rescissió del contracte entre Algèria i Marroc la tardor de l'any passat, que permetia el transport de gas cap a Espanya a través del Gasoducte Magrib-Europa (GME), va aixecar l'alarma, donat que el pes de les importacions de gas algerí representaven l'any 2021 el 61% del total de compres procedents d'aquesta regió, i suposaven més del 40% del gas consumit a Espanya. En aquest sentit, cal afegir que **la suspensió de les relacions comercials entre Algèria i Espanya no s'ha previst que afecti en el curt termini al subministrament de gas.**

En el seu moment, es va anunciar que Algèria continuaria cobrint el subministrament de gas a Espanya, a través del gasoducte Medgaz, que connecta directament Algèria i la península

ibèrica, però incorrent de totes formes en un dèficit de gas per canonada de 4.000 milions de metres cúbics.

Aquesta circumstància s'ha acabat reflectint en un **canvi de tendència en el repartiment del gas d'importació entre canonada i Gas Natural Liquefiet (GNL, per vaixell)**. El mes de març 2021, el 53% del gas natural importat (en termes de GWh) va arribar per canonada, i el 47% es va fer a través de gasoducte. En canvi, el mes de març de 2022 el GNL ha superat ja a la canonada, passant a representar el 71%.

El canvi en la modalitat de les importacions s'acompanya també d'un canvi en els orígens d'aquestes. Si comparem les dades corresponents al primer trimestre dels anys 2021 (abans del tancament del GME i abans de l'inici de la guerra a Ucraïna) i 2022 (tancat el GME i ja amb la invasió d'Ucraïna en efecte), es pot apreciar que **els Estats Units han reemplaçat a Algèria en el primer lloc de les importacions espanyoles de gas**, Rússia ha baixat en el rànquing i Nigèria es manté com a tercera font d'importació de gas, encara que amb un valor absolut superior (Taula 1).

Taula 1. Importacions espanyoles de gas. Dades acumulades gener- març. En tones

País	2022 gener-març	País	2021 gener-març
	Tones importades		Tones importades
Estats Units	2.742.424,49	Algèria	2.503.151,31
Algèria	1.771.981,13	Rússia	892.692,79
Nigèria	988.312,06	Nigèria	676.110,87
Rússia	504.113,84	Estats Units	639.163,20
Altres	869.917,01	Altres	1.061.990,63

El fet que el subministrament de gas algerià a Espanya quedi ara sotmès a una nova conjuntura més desfavorable, podria accentuar aquest canvi de tendència, **potser intensificant-se les importacions des dels Estats Units i Nigèria, però també amb altres països, especialment de l'Orient Mitjà**. Com a mostra, ja hem vist les iniciatives diplomàtiques portades a terme recentment a Qatar.

Tot plegat, **representarà un encariment d'aquest gas d'importació pel canvi en els països d'origen i el mode de transport**, a més se li afegeix l'encariment del preu del gas en el mercat internacional.

Com a tall d'exemple, el preu mitjà de la tona de gas importat per Espanya i procedent dels Estats Units era de 297 euros el primer trimestre de 2021. Aquest primer trimestre de 2022

Cambra de Comerç
de Barcelona

notaPremsa

premsa.cambrabcn.org
premsa@cambrabcn.cat

ha estat de 971 euros. Pel que fa al gas algerí, el primer trimestre de 2021 el preu mitjà de la tona importada era de 214 euros, mentre que en el mateix període de 2022 ha pujat a 520 euros.

Finalment, s'ha d'assenyalar que el context actual amb Algèria, a més de tensar les vies de subministraments de gas a l'Estat espanyol, **podria acabar reduint el potencial d'Espanya com a via alternativa de subministrament de gas a Europa en el context de la guerra a Ucraïna**. Mentre no s'executi el projecte del gasoducte de Midcat, les úniques interconnexions existents de Larrau i Irun, i aquestes tenen una capacitat insuficient.